Dnr LOV 2024-000755 – Ankom 2026-10-09

Saxebäcken Stjärnflogets vägsamfällighets

Åtgärdsplan för ökad och säkrare framkomlighet på Saxebäcksvägen

Bakgrund

Just nu råder stopp för bygglov som avser ny eller väsentligt ändrad bostad i Saxebäcken till följd av Räddningstjänstens yttrande(n) avseende framkomlighet för räddningsfordon. Bedömningen är att vägen i nuläget inte är framkomlig för deras fordon utifrån de riktlinjer som finns för nybyggnation. Framför allt har man slagit ned på backen ned till Saxebäcken som uppmätts ha en lutning som överstiger rekommenderade 8–10% och att detta i kombination med backens krökning och bitvis begränsade sikt utgör en risk för att många fastigheters enda in-/utväg inte är framkomlig för räddningsfordon vid extremt vinterväglag.

1. Uppmätt vägsträcka med lutning som överskrider rekommendation

Den aktuella vägsträckan behöver iordningställas på ett sätt som möter räddningstjänstens krav på framkomlighet för att nybyggnation ska kunna tillåtas i området. Alingsås kommuns Bygglovsenhet har gett styrelsen för Saxebäcken Stjärnflogets samfällighet i uppdrag att inkomma med en plan för rimliga och genomförbara åtgärder som säkerställer framkomlighet för räddningsfordon på sträckan årets alla dagar.

Historik

Under 2021 påbörjades en omprövning av förrättningen för Saxebäcksvägen från 1940-talet (främst då servitutet från 1940-talet medgav en annan sträckning än den nuvarande). I Lantmäteriets arbete med förrättningen gav Alingsås kommun rekommendationen att bredden på vägen skulle vara minst 3,5 meter för att tillgängliggöra bland annat för räddningstjänst. Efter en utdragen process (till följd av upprepade överklaganden från enskild fastighetsägare) vann den nya förrättningen laga kraft först 2023-01-27. Därefter påbörjades förberedelser för att i enlighet med den nya förrättningen kunna genomföra det som nedan beskrivs som Etapp 1, genom att begära in offerter och säkerställa finansiering genom bidragsansökningar och höjda medlemsavgifter (enligt andelstal).

I januari 2011 fattade Länsstyrelsen beslut om att allmänt VA skulle byggas ut i Saxebäcken senast 2014. Efter yrkande från Alingsås kommun justerades datum för idrifttagande av anläggningen till senast 2016. Som en kompensation för berörda fastighetsägare, som tvingades till de omfattande kostnader som en anslutning skulle medföra, kommunicerade Alingsås kommun att man inom samma tidsrymd hade för avsikt att detaljplanera området.

En mer än tio år lång detaljplansutredning för Saxebäcken landade emellertid i den planbeskrivning som vann laga kraft 2024-09-25 där områdesbestämmelserna för Saxebäcken upphävdes. Planhandlingarna till beslutet utarbetades under medverkan av en plangrupp med representanter från såväl samhällsbyggnadskontoret, kommunledningskontoret, miljöskyddskontoret som räddningstjänsten. Av planhandlingarna framgår att kommunen vidhöll rekommendationen om att vägbredden bör vara minst 3,5 meter inom planområdet för att tillgodose god framkomlighet för bland annat räddningstjänst och sophantering.

Planbeskrivningen tydliggör att Räddningstjänstens fordon ska ha god framkomlighet på vägarna under hela året så att byggnaderna är åtkomliga för räddningsinsatser och att samfälligheterna är huvudmän och ansvariga för att framkomligheten sköts under årets samtliga dagar. På vintern är det förutom snöröjning viktigt att gatorna halkbekämpas. I planbeskrivningen ges också exempel på flera särskilt branta vägar inom planområdet (med lutning på 10–30 %), men bland dem nämns inte backen ner i Saxebäcken.

2. Planbeskrivningens exempel på branta vägar

I de förslag till detaljplan som föregick beslutet om upphävda områdesbestämmelser föreslogs aldrig några förändringar i gatunätet inom planområdet. Det som i övrigt nämns i planbeskrivningen kopplat till räddningstjänst är bland annat den centralt placerade brandposten med god kapacitet som finns inom området: Vid bränder inom cirka 125 meter från brandposten är det möjligt att ansluta direkt till brandposten för att säkra brandvatten och om branden inträffar längre bort från brandposten så behöver en tankbil komma till platsen.

Åtgärdsplan

Här följer en beskrivning av både genomförda och planerade åtgärder som syftar till ökad och säkrare framkomlighet på Saxebäcksvägen. Redan genomförda åtgärder i Etapp 1 och planerade åtgärder i Etapp 2 har setts över utifrån räddningstjänstens senare yttranden och tillkommen information. Utifrån det har Etapp 2 reviderats och kompletterats med ytterligare åtgärder (markerat med blått nedan).

Etapp 1

Sträcka på ca 460 m, arbetet utfördes under 2024 och kompletterades våren 2025. Kostnad: 1 MSEK.

- Schaktning, rensning och ytjustering i dike längs hela vägsträckningen
- Nya mötesplatser 1 och 2, ca 20 meters längd vardera
- Borttagning del av berg för ökad sikt genom kurva och backe
- Nya farthinder inklusive målning
- Asfaltering och viss utjämning av yta
- Förstärkning av asfaltskanter
- Nya större speglar, nya vägskyltar för mötesplatser, utfarter och skymd sikt
- Ny asfaltsbeläggning på hela sträckan.

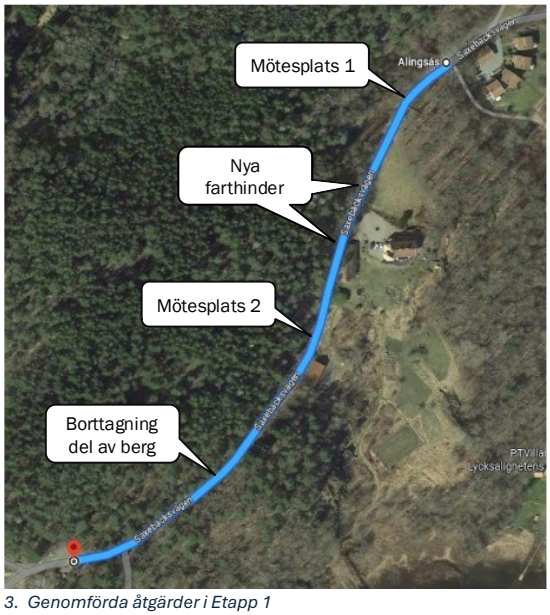

3. Genomförda åtgärder i Etapp 1

Etapp 2

Sträcka på ca 550 m, arbetet planeras genomföras (tidigast) under 2026 alternativt 2027 och kostnaderna är uppskattade till ca 400–500 tusen kronor (exklusive eventuella bidrag). Offertförfrågan och bidragsansökan påbörjas under 2025.

Planerade åtgärder:

1. Mötesplatser på toppen av backen utökas i längd till ca 20 meter för bättre framkomlighet och plats för större fordon
2. Nytt målat farthinder vid parkeringsplats/vändplan
3. Ny mötesplats i backen för bättre framkomlighet och plats för större fordon
4. Nytt målat farthinder
5. Breddning och beläggning av väg ca 1 meter samt dike ca 1 meter, ca 60 meter
6. Breddning och asfaltering av väg ca 1 meter, stödkant samt justering av räcke, ca 60 meter

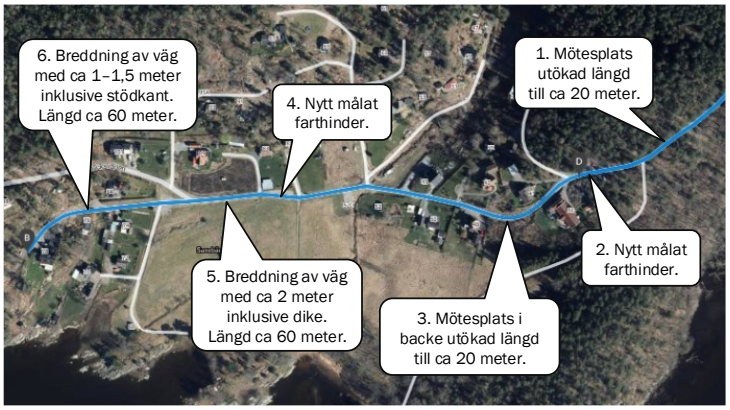

4. Planerade åtgärder i Etapp 2

Väghållning

Saxebäcken Stjärnflogets och Båtsvikens vägsamfälligheter är huvudmän för vägen och ansvariga för att säkerställa framkomlighet under årets samtliga dagar. Vägunderhållet sköts med hög tillförlitlighet, noggrannhet och skyndsamt av kontrakterad entreprenör, i dagsläget FA Entreprenad, till en årlig kostnad på mellan 50 och 100 tusen kronor, där den stora variationen främst beror på säsongens vinterväglag. Det bör understrykas att Saxebäckens snöröjning och halkbekämpning ofta är snabbare och mer effektiv än på många andra ställen i Alingsås, just för att backarna måste vara körbara för alla boende och därför prioriteras. Utföraren hanterar utöver vinterväghållning med plogning och (förebyggande och avropad) halkbekämpning också utsättning och intagning av snökäppar, regelbunden dikesrensning, sopning och slyröjning för förbättrade siktförhållanden mm.

Samfälligheternas styrelser och medlemmar har själva stort engagemang i vägens standard, drift och skötsel. Årligen genomförs gemensamma arbetsdagar kopplade till vägunderhåll, trygghet och säkerhet, som översyn och underhåll av skyltar, speglar, viss kompletterande slyröjning och sopning mm. Årets arbetsdag (17 maj) hade huvudsakligt fokus på montering av nya skyltar och speglar samt översyn, tvättning och upprustning av befintliga skyltar och farthinder.

Slutligen

I Saxebäcken finns ett nu växande antal fastighetsägare som under lång tid har inväntat beslut om bygglov för ny-, om- och tillbyggnation. Samfälligheterna arbetar fortsatt för att säkerställa ett tryggt och tillgängligt vägnät året om, genom förebyggande halkbekämpning, effektiv snöröjning och ett gemensamt ansvarstagande för god framkomlighet på Saxebäcksvägen. Detta är en förutsättning för både framtida utveckling och ett robust samhällsskydd.